

Каталог - 2018

**ХАРКІВСЬКИЙ
ОСІННІЙ МАРАФОН
ПСИХОТЕХНОЛОГІЙ**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТОВАРИСТВО ПСИХОЛОГІВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені Г. С. Сковороди
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені А. С. МАКАРЕНКА
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»
УКРАЇНСЬКА ІНЖЕНЕРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ
УКРАЇНСЬКИЙ НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ПРАКТИЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ
І СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ НАПН УКРАЇНИ
АСОЦІАЦІЯ ПРОФЕСІЙНИХ ПСИХОЛОГІВ ХАРКОВА
МІЖРЕГІОНАЛЬНА ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ СПРІЯННЯ РОЗВИТКУ СИМВОЛДРАМИ
ВСЕУКРАЇНСЬКА АРТ-ТЕРАПЕВТИЧНА АСОЦІАЦІЯ
СПЕЦІАЛІЗОВАНИЙ ЦЕНТР ДЛЯ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВОСТЯМИ РОЗВИТКУ «ЛАДО»

*З нагоди 110-річного ювілею Л.І. Божович (1908-1981),
115-ї річниці з дня народження П.І. Зінченка (1903-1969)
та О.М. Леонтьєва (1903-1979)*

ХАРКІВСЬКИЙ ОСІННІЙ МАРАФОН ПСИХОТЕХНОЛОГІЙ

МАТЕРІАЛИ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
(Каталог психотехнологій; тези доповідей)

27 жовтня 2018 року

Харків – 2018

УДК 159.9.07
ББК 88

Рецензенти:

Кузнєцов Марат Амірович, доктор психологічних наук, професор кафедри практичної психології Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди

Панок Віталій Григорович, психологічних наук, професор, директор Українського науково-методичного центру практичної психології і соціальної роботи

Романовський Олександр Георгійович, доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, завідувач кафедри педагогіки і психології управління соціальними системами Національного технічного університету «ХПІ»

*Рекомендовано до друку Вченою радою Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди,
протокол № 7 від 25.10.2018 року*

ХАРКІВСЬКИЙ ОСІННІЙ МАРАФОН ПСИХОТЕХНОЛОГІЙ: матеріали наук.-практ. конф., м. Харків, 27 жовтня 2018 р., ХНПУ імені Г.С. Сковороди. Харків: Діса плюс, 2018. 304 с.

ISBN 978-617-7645-34-3

У збірнику представлено матеріали науково-практичної конференції «**ХАРКІВСЬКИЙ ОСІННІЙ МАРАФОН ПСИХОТЕХНОЛОГІЙ**», метою якої було висвітлення в рамках профорієнтації та просвітництва новітніх розробок у галузі психотехнологій, представлених на теренах України.

Перша частина збірника містить **Каталог психотехнологій** новітніх авторських розробок розвивальних, психокорекційних, діагностичних, тренінгових програм, методик, технік тощо, інформація про які подана у вигляді анотацій.

У другій частині розміщено тези доповідей, які містять результати науково-практичних розробок учасників конференції.

Матеріали конференції віддзеркалюють результати сучасних досліджень у галузях теоретичної та прикладної психології.

Для науковців, викладачів, аспірантів та магістрантів, студентів гуманітарних спеціальностей, практичних психологів, вихователів, соціальних та медичних працівників.

Матеріали друкуються в авторському варіанті з правками редакції.

ISBN 978-617-7645-34-3

УДК 159.9.07
ББК 88

© ХНПУ імені Г.С.Сковороди, 2018

© Колектив авторів, 2018

© Сльчанінова Т.М. (оформлення, Ψ-емблема), 2018

© Фоменко К.І. (обкладинка), 2018

Дняб Набил Ценность собственной жизни у студентов как объект психологического исследования	157
Дівінець Д.С. Вплив релігійних установок на відношення до смерті у молоді	162
Дорожко І.І., Сосніхіна С.Є. Ціннісні настанови сучасної студентської сім'ї.....	166
Жукова Л.В. Основні напрямки психолого-педагогічного супроводу дітей з аутичними порушеннями	170
Задорожна І.С., Шукалова О.С. Прояв агресії у студентської молоді.....	172
Зайцева О.О. Теоретичне обґрунтування змістової моделі мотиваційних чинників метакогнітивної активності студентів та методи їх вивчення	174
Захаревич Н.В. Критичне мислення і креативність як важливі компетентності у навчанні старшокласників	177
Корж О.В. Особливості пошуку сенсу життя у людей середнього віку	179
Костикова О.В. Профессиональный имидж: аспекты конструктивной критики	183
Крамченкова В.О. Типологія ставлення до паління	184
Кузнєцов М.А., Шаповалова В.С. Прогнозування ступеня схильності студентів до страхів, пов'язаних з навчально-професійною діяльністю	185
Кузнєцова М.М. Оптимізм в системі предикторів психічної саморегуляції навчально-професійної діяльності студентів	190
Кушнарєва Л.А. Особливості та наслідки переживання нещасливого кохання	195
Ладика В. В., Шукалова О.С. Роль репрезентативної системи сприйняття у процесі навчання студентів	196
Леженіна Л.М. Психологічні умови профілактики синдрому емоційного вигорання у майбутніх працівників слідчого апарату правоохоронних органів.....	198
Лесніченко Н.П. Психосоматика у фокусі історії.....	200
Лисенко Л.М. Значущість соціального інтелекту в професіях системи «людина – людина».....	204
Лисечко М.В. Структурно-процесуальна модель формування рольової компетентності у студентів	208
Литвин А.О. Здатність генерувати ідеї як властивість особистості	112
Лугова М.С. Особливості психосоматичної компетентності людей з алергічними реакціями та захворюваннями шкіри.....	214
Меднікова Г.І. Психологічні особливості хворих на нейродерміт	216
Місюра А.В. Психологічні особливості мовленнєвого розвитку дітей дошкільного віку.....	218
Москаленко В.В., Цигічко К.Д. Арт-терапія як метод розвитку обдарованості дитини	219
Нестеренко М.О. Підходи до психологічної діагностики особистості	221
Нестеренко М.О., Ярещенко О.В. Психологічні складові структури особистості співробітника Національної поліції України	224
Нікітіна О. П., Обухова Н. О. Особливості розробки психотехнологій по активізації потенціалу особистості в контексті ауто перцепції.....	227
Нікітіна О.П., Турчинова Ю.Р. Психологічні особливості стилів батьківського виховання в залежності від типу сім'ї (повна/неповна).....	227
Одокієнко О.Є., Жидко М.Є. Основні виклики у практиці психолога в сучасному технічному університеті (на прикладі досвіду психологічної служби, відділу навчально-виховної роботи Національного аерокосмічного університету ім. М.Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут»).....	229
Орлова В.А., Підчасов Є.В. Роль стилю сімейного виховання у формуванні	

продуктивність творчої уяви як у молодих так і у дорослих.

7. Високий рівень управління своїми емоціями має незначний позитивний вплив на продуктивність у генеруванні ідей.

8. Високий рівень само мотивації, у дорослих, позитивно впливає на здатність генерувати ідеї у соціально обумовлених умовах і навпаки, пригнічує цю здатність, коли вищий рівень концентрації на внутрішніх аспектах.

9. Високий рівень емпатії позитивно впливає на здатність генерувати ідеї при використанні пластичного типу уяви, а у молодих людей, ще й у ситуації самостійного створення стимулів уяви.

10. Високий рівень уміння управляти емоціями інших, позитивно впливає на здатність генерувати ідеї у молодих людей, та негативно – у дорослих.

Лугова М.С.

*Національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди,
м. Харків*

ОСОБЛИВОСТІ ПСИХОСОМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЛЮДЕЙ З АЛЕРГІЧНИМИ РЕАКЦІЯМИ ТА ЗАХВОРЮВАННЯМИ ШКІРИ

Природа психосоматичних захворювань обумовлена вищою нервовою діяльністю людини, її характером, сприйняттям, світовідчуттям, ставленням до себе і до оточуючих. На думку багатьох фахівців-алергологів, психологів 80% випадків прояву алергії мають психологічні причини. Через незвичну реакцію на алерген наше тіло і свідомість намагаються сказати нам про свої проблеми. Про те, чого ми намагаємося не помічати в повсякденному житті. Алергія в даний час є одним з найбільш поширених захворювань, саме тому ця тема дуже актуальна. Для дослідження особливостей психосоматичної компетентності людей, що страждають на алергію та захворювання шкіри та людей у яких захворювання шкіри відсутні було застосовано методику незакінчених речень «Вербалізація тілесного Я» (Хомуленко Т.Б., 2015) із залученням 80 студентів ХНПУ ім. Г.С. Сковороди віком від 18 до 25 років. У структурі запропонованої методики представлені наступні ознаки психосоматичної компетентності: обізнаність, прийняття інтрацептивність, метафоричність, каузальність, діалогічність, суб'єктність, інтегративність.

Було встановлено, що загальний рівень вербалізації тілесного «я» набагато вищий у осіб, що страждають на алергію та захворювання шкіри. Негативна та позитивна валентність ставлення загалом більша у людей, що страждають на алергію та захворювання шкіри. Нейтральна валентність ставлення домінує у людей, в яких алергія та захворювання шкіри відсутня. Найнижчий рівень вербалізації тілесного «я» у людей, які не страждають на алергію та захворювання шкіри має метафоричність (2.55), а найвищий – обізнаність (4.1). Найбільшу позитивну валентність ставлення у людей, в

яких алергія та захворювання шкіри відсутні має прийняття (+2.0), а найменшу – обізнаність (+0.9). Найбільшу негативну валентність ставлення у людей, в яких алергія та захворювання шкіри відсутні має інтрацептивність (-1.025), а найменшу – метафоричність (-0.15).

Визначено, що загальний рівень вербалізації тілесного «я» набагато вищий у осіб, що страждають на алергію та захворювання шкіри. Негативна та позитивна валентність ставлення загалом більша у людей, що страждають на алергію та захворювання шкіри. Нейтральна валентність ставлення доміную у людей, в яких алергія та страждають захворювання шкіри відсутні. Отже можна припустити, що надмірна емоційність щодо власного тіла може викликати алергічну реакцію. З цієї гіпотези виходить рекомендація приділити увагу регулюванню емоційності. Доросла, зріла й відповідальна людина – це людина, яка навчилась панувати над своїми емоціями. Деякі фахівці вважають, що вміння контролювати свої емоції та вживатися з іншими цінується більше, ніж ерудованість. Переповнення емоціями як позитивними, так і негативними може бути основою для розвитку психосоматичних захворювань, таких як алергія та захворювання шкіри.

Розуміння прихованих мотивів хвороби дає усвідомлення глибинних психологічних проблем, в результаті чого алергія сама по собі припинить існування, тому що більше не треба буде заганяти свої внутрішні переживання в фізичне тіло. Психотерапія здатна впоратися з алергією різного походження. У дуже запущених випадках психотерапія допомагає знизити важкі прояви хвороби, особливо це стосується дуже літніх пацієнтів. Діти приблизно з 2 років можуть бути взяті на психотерапію із застосуванням ігрових технік. Наприклад, нерідко алергію на домашній пил у дітей провокує знервована обстановка в сім'ї (постійні скандали, суперечливе виховання і т. д.). Часто алергії розвиваються після серйозних психотравм та інфекційних захворювань, коли серйозно страждає імунітет, і в такому стані він може дати парадоксальні реакції, що виражаються в алергічних проявах. Але, на прочуть рідко лікарі-алергологи працюють в тандемі з психотерапевтами.

Важливий вплив на хворобу мають афірмації. Алергіки з нейродермітом і шкірними проявами алергії часто кажуть фразу: «Мене це дратує». Стає зрозумілою психосоматика алергії дерматиту. А пацієнти, які задихаються від пилку, тваринної шерсті, сторонніх парфумерних запахів та інших алергенів, нерідко повторюють: «На дух це не перенешу». За такою логікою неважко припустити, що часто повторюють люди з психосоматикою алергії на очах. Це фраза: «Бачити його не можу».

Отже, вивчивши вербалізацію тілесного «я» серед опитаних, що страждають на алергію та захворювання шкіри, та в яких алергія та захворювання шкіри відсутні – можна зробити висновок, що відмінність присутня. «Спілкуючись» зі своїм тілом люди мають змогу впливати на хід хвороби.